

Skrifstofa Alþingis - nefndarsvið
b.t. Allsherjar- og menntamálanefndar
Austurstræti 8-10, 150 Reykjavík

Reykjavík 17.12.2020

Efni: Umsögn Sambands íslenskra framhaldsskólanema (SÍF) um breytingar á reglugerð um vinnustaðanám.

SÍF fagnar því sem fram kemur í nýrri reglugerð, að rafrænar ferilbækur skuli innleiddar í öllum iðngreinum fyrir árslok 2021 enda annarskonar fyrirkomulag mikil tímaskekkja. Einnig telur félagið það mikið gleðiefni að lengd starfsnáms nemenda skuli miðast við færni en ekki fastan fjölda vikna enda vikufjöldi engin trygging fyrir færni nemenda.

2. gr.

Félagið telur að ef nota á tvær mismunandi gerðir samninga nemenda, iðnmeistarasamning og skólasamning, þá þarf að gera skýrari grein á milli skilgreininganna á samningunum enda hljóði þær svo gott sem alveg eins, eins og reglugerðin er núna.

Einnig er óljóst hvaða aðilar skuli eiga hlut að skólasamningum en í 2. gr. stendur „Skólasamningur er námssamningur milli nemanda, skóla og iðnmeistara/fyrirtækis/stofnunar um að veita nemanda tilskilda menntun...” en í 5.gr. segir: „Skólasamningur, skv. 2. gr. er gerður milli skóla og iðnmeistara/fyrirtækis/stofnunar um vinnustaðanám nemandans sem fer fram á vinnustað.“

4. gr.

Afar mikilvægt er að fjármagn til umsýsluaðila fylgi tillögunni enda ljóst að mikið verk er fyrir höndum, bæði við innleiðingu á breyttu kerfi og til að viðhalda því. Mikið er í húfi að vel takist til og verður því að tryggja að nægur mannskapur sé til staðar svo breytingarnar verði að raunverulegu gagni fyrir alla hagsmunaaðila.

Félagið telur að aukið samtal og samvinna milli framhaldsskólanna og vinnumarkaðarins verði til mikilla bóta, fyrir alla aðila en þó sér í lagi nemendur. Vonir eru bundnar við að þannig megi gera námið enn skilvirkara, bæði innan sem utan skólans og að tryggt sé að það verði ávallt í takt við nýjustu þekkingu og tækni.

Félagið telur réttast að skóli nemandans sé umsýsluaðili iðnmeistara- og skólasamninga enda sá aðili sem er í mestum samskiptum við nemandann á meðan á námi hans stendur.

SÍF telur það jákvætt að umsýsluaðila sé heimilt að fela fleiri en einu fyrirtæki að annast vinnustaðanám nemenda ef þannig ber við enda mikilvægt að nemendur fái sem fjölbreyttustu starfsreynslu og ekki öll fyrirtæki/meistarar sem geta veitt það þótt þau geti veitt mjög góða reynslu í ákveðnum atriðum.

5. gr.

Í greininni er ekki nægilega skýrt hvort nemandinn beri ábyrgð á að finna sér iðnmeistara sjálfur eins og verið hefur eða hvort það sé á ábyrgð skólans líkt og segir í 6. gr. „Áður en gerður er skólasamningur skal skóli hafa fullreynt að koma nemenda á iðnmeistarasamning og tilkynnt það til meistarafélags viðkomandi iðngreinar“. Sé um hið síðara að ræða telur félagið það alls ekki nægilega skýrt afhverju um tvo mismunandi samninga sé að ræða. Í báðum tilfellum er það á ábyrgð skólans að finna iðnmeistara fyrir iðnmeistara þar sem gerður er þríhliða samningur nemanda, skóla og iðnmeistara. Í greinargerð með reglugerðinni segir „...er vinnustaðanám á skólaleið skipulögð af skóla og framkvæmd í samvinnu við vinnustað, en vinnustaðanám samkvæmt iðnmeistarasamningi er skipulagt af vinnustað“. Þetta er ekki nægilega skýrt í reglugerðinni.

6. gr.

„Áður en gerður er skólasamningur skal skóli hafa fullreynt að koma nemenda á iðnmeistarasamning og tilkynnt það til meistarafélags viðkomandi iðngreinar.“
Hér, líkt og í 5. gr. er ekki nægilega skýrt hver munurinn er á því að skólinn finni iðnmeistara fyrir nemanda og geri við hann iðnmeistarasamning eða að skólinn finni iðnmeistara fyrir nemanda og geri við hann skólasamning.

Í því samhengi gagnrýnir SÍF hvernig mismuna á nemendum eftir því hvort þeir séu á iðnmeistarasamningi eða skólasamningi, þ.e.a.s. að fyrri hópurinn eigi að fá greitt samkvæmt gildandi kjarasamning fyrir nemendur í viðkomandi starfsnámi en sá síðari að vinna kauplaust.

7. gr.

SÍF telur það mikið fagnaðarefni að samkvæmt nýju reglugerðinni eigi námstími nemenda í starfsþjálfun að miða við færni þeirra en ekki fyrirfram ákveðinn tíma enda fjöldi vikna ekki ávísun á þá fjölbreyttu færni sem hvert fag krefst.
Þá er einnig jákvætt að það verði sameiginlegt mat iðnmeistara og fulltrúa hvers skóla hvenær nemandi uppfyllir hæfnikröfur.

8. gr.

SÍF gagnrýnir að gerð verði krafa um það að nemandi hafi tamið sér virðingu fyrir því starfi sem hann nemur, ekki er til mælikvarði á það og því erfitt fyrir aðra að meta. Auk þess sem fá dæmi eru um slíkar kröfur í sérhæfðu námi á háskólastigi.

Virðingarfyllst

Framkvæmdastjórn Sambands íslenskra framhaldsskólanema